

Вчимо дитину спілкуватися

Для повноцінного і всебічного розвитку особистості дитині необхідно вміти спілкуватися з однолітками і з дорослими. Дитині легше навчитися спілкуванню, якщо відносини в сім'ї склалися довірчі та відкриті. Коли дитина навчиться спілкуванню з батьками, їй легше буде спілкуватися з оточуючими людьми.

Для формування вміння спілкування **батькам** необхідно прийняти свою дитину повністю, з усіма її слухняностями і примхами, і **не забувати говорити** їй про те, **як ви її любите**. З дитиною завжди потрібно говорити на рівних, тоді вона буде прагнути до спілкування. Перед сном проаналізуйте, скільки разів ви сьогодні повчали і критикували свою дитину, а скільки раз розповіли їй що-небудь цікаве, поділилися своїми думками, і хвалили її. І який результат? А доброзичливих звернень має бути набагато більше!

Дитина весь час потребує підтримки батьків. Навіть у випадку, коли вона сама карає себе за погану оцінку або вчинок, називаючи себе «дурною», «бараном», тощо ...

Дитина підсвідомо сподівається, що батьки бачать її іншою, і спеціально провокує їх, щоб почути у відповідь: **«Ти розумний і добрий, наступного разу в тебе обов'язково вийде»**. Завжди відкрито говоріть з дитиною про свої почуття, тільки тоді вона навчиться їх розуміти, а, отже, і говорити про них. Для того, **щоб дитина могла навчитися виражати почуття, з нею потрібно розмовляти, читати книги і займатися спільною діяльністю**.

Молодших школярів можна вчити спілкуванню з допомогою рухливих ігор. Дорослий в цих іграх має виступати в ролі учасника гри та ведучого. Це дозволить йому краще оцінювати дії інших учасників гри і стежити за дотриманням правил. Дитина буде вчитися орієнтуватися на партнера, і гідно програвати, не ображаючись. Після рухливої гри можна завести розмову з дитиною на пізнавальні теми. Наприклад,

якщо в грі у вас «брали участь» якісь тварини, то дитині буде цікаво дізнатися про їхнє життя. Під час розмови краще використовувати картинки із зображенням тварин або зоологічне лото.

Намагайтеся не просто повідомляти дитині цікаві відомості, а втягуйте її в розмову, щоб вона ставала повноправною учасницею бесіди.

Є діти, які мають природжений талант знаходити спільну мову з ким завгодно, де завгодно та коли завгодно. А є діти, яким це складно дається. Та спілкуватися краще можна навчити будь-яку дитину!

Спілкування має величезне значення для загального психологічного розвитку дітей, для становлення дитини як особистості. До старшого дошкільного віку, тобто до 5-ти, а тим більше **до 6-ти років у дітей повинні бути розвинуті наступні комунікативні уміння:**

- уміння слухати і чути іншого;
- уміння брати участь у вільній бесіді;
- уміння бути уважним до самого себе і до оточуючих;
- уміння розуміти відчуття і настрої іншого;
- уміння осмислювати свої вчинки і вчинки іншого.

Для того, щоб розвивати ці вміння, розкажіть дитині про **«Секрети спілкування»:**

1. Називай друга по імені, і він звертатиметься до тебе так само;
2. Будь уважний до тим, хто тебе оточує, і люди поважатимуть тебе;
3. Будь ввічливий, і у тебе буде багато друзів;
4. Умій уважно слухати іншого, і ти зможеш дізнатися багато нового.

Розкажіть про ці правила дитині якби «проміж іншим», у відповідь на якесь запитання дитини про спілкування чи просто у відповідній ситуації. Тоді ефект буде максимальним.

Також ви можете влаштувати **цікаві ігри для дитини**, які непомітно для неї допоможуть відпрацювати основні навички, без яких неможливо обійтись у спілкуванні.

Гра № 1 «Обличчя»

Намалювати на листочку обличчя з різним виразом: веселе обличчя, таке, що плаче, похмуре, хитре, здивоване, перелякане, і так далі. Визначаємо разом з дитиною, що виражають ці обличчя, і знайомимо дитину з тим, що вираз обличчя називається «мімікою».

Гра №2 «Маски»

Дітям і собі даємо завдання: виразити за допомогою міміки горе, радість, біль, страх, здивування. А хто-небудь третій визначає, чи вдалося зобразити «маску». Бажано, щоб було хоча б 3 гравці (ідеально: мама, тато, дитина).

Гра № 3 «Жести»

Пояснюємо дітям, що розмовляти можна і за допомогою жестів. Згадуємо по черзі, які

жести ми знаємо (як жестом зупинити машину, попросити про щось, поздороватися, попроситися...). Виграє той, хто зміг згадати жест першим. Тільки будь ласка, не обігруйте свою дитину. Найкраще, якщо влаштувати гру між декількома дітьми, а ви будете суддею (слідкувати, щоб ніхто не використовував незрозумілих або тільки що вигаданих жестів). Якщо ж такої можливості немає, і ви граєте вдвох з дитиною, у кінці гри переключіть увагу дитини на щось інше, непомітно змініть тему. У будь-якому випадку не акцентуйте увагу на тому, що ви перемагаєте дитину. На жаль, не всі діти вміють раціонально реагувати на таке. Так само, як і не всі дорослі. Ця порада стосується всіх ігор, у які ви граєте з дитиною.

Гра №4 «Іноземець»

Раптом ви потрапили в іншу країну, ви не знаєте мови, вас не розуміють. За допомогою міміки й жестів запитайте дорогу в зоопарк, в басейн, на площу, де стоїть пам'ятник, у кінотеатр, у кафе, на пошту і так далі.

Гра №5 «Ці різні слова» Розкажіть дитині, що за допомогою слів можна приголубити, прогнати, засмутити, зігріти, образити. Заспокой ляльку Таню, яка плаче, подаруй подарунок другу на день народження, поясни іншому, що тобі не подобається, коли тебе штовхають і попроси більше цього не робити. Таких ситуацій можна придумати безліч. Звичайно, ви можете використовувати такі ситуації, з якими дитина має проблеми: як вирішити непорозуміння без бійки, як пояснити, що ти чогось хочеш без сліз, купити хліб у магазині... Усі ці ситуації програються за допомогою слів, міміки, жестів.

Гра №6 «Опиши друга»

Дві дитини або дитина з кимось із дорослих стають спиною один до одного і по черзі описують зачіску, обличчя, одяг іншого; хто опинився точнішим, той виграє.

Гра №7 «Дотики»

Дитина закриває очі, а хто-небудь із присутніх доторкається до рук. Дитина відгадує, хто це і називає по імені.

Гра №8 «Слухаємо тишу»

Пропонується всім послухати тишу, а потім визначити, хто і що почув в тиші. Як варіант, можна зробити короткий вступ до гри й сказати, що у нас вдома поселилася фея Тиша. «Хочете послухати її пісні? Для цього треба сидіти тихо-тихо і тільки найуважніші зможуть почути її». Бажано, щоб під час гри сусіди не робили ремонт і не слухали музику, тобто щоб дійсно було максимально тихо. Окрім розвитку вміння слухати, ця гра розвиває вміння концентрувати увагу та контролювати своє бажання «щось сказати», коли знаєш, що це невчасно. Важливо не «перегнути палку» і зупиняти гру як тільки ви бачите, що вона починає набридати дитині, а після закінчення запитувати, що дитина почула. Які були звуки: голосні, тихі, який був тембр (перед цим поясніть, що таке «тембр» дитині), де дитина чула схожі звуки і т.д.